

**TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ABD
YENİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI
SEMİNER ÇALIŞMASI**

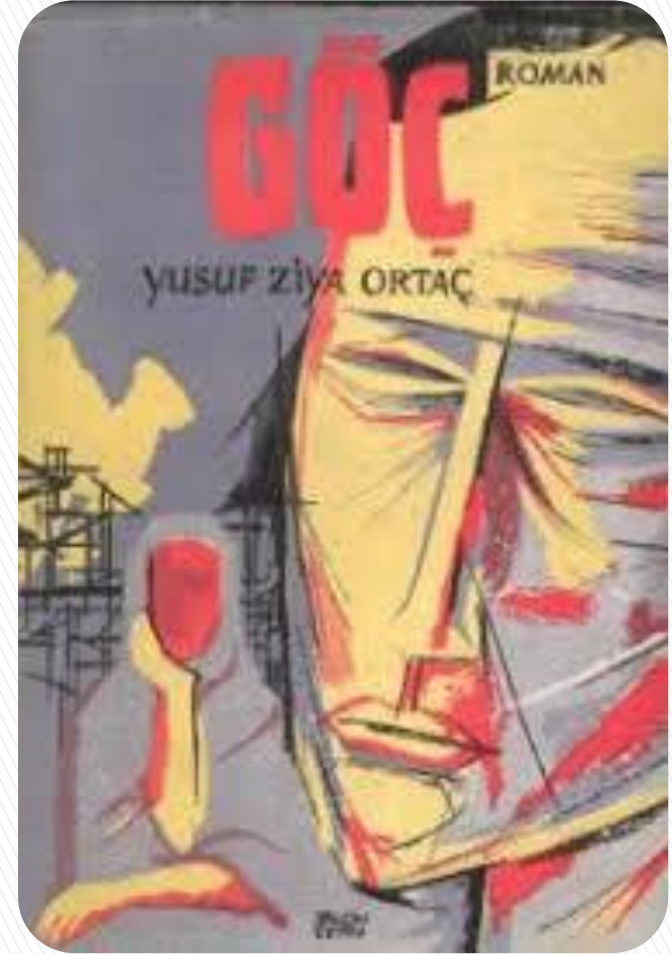
Yusuf Ziya Ortaç ve Tiyatro Eserleri

**Konuşmacı
Emre ERDOĞAN**

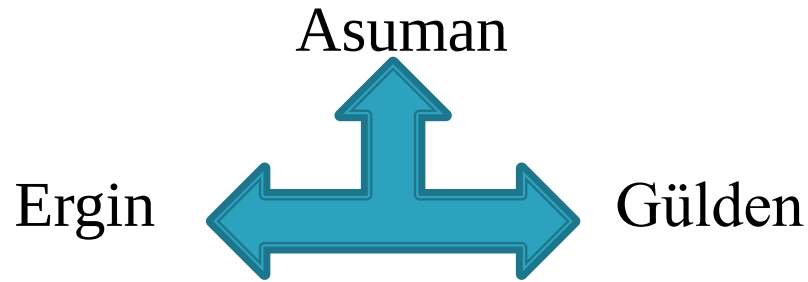
HAYATI, SANATI, ESERLERİ

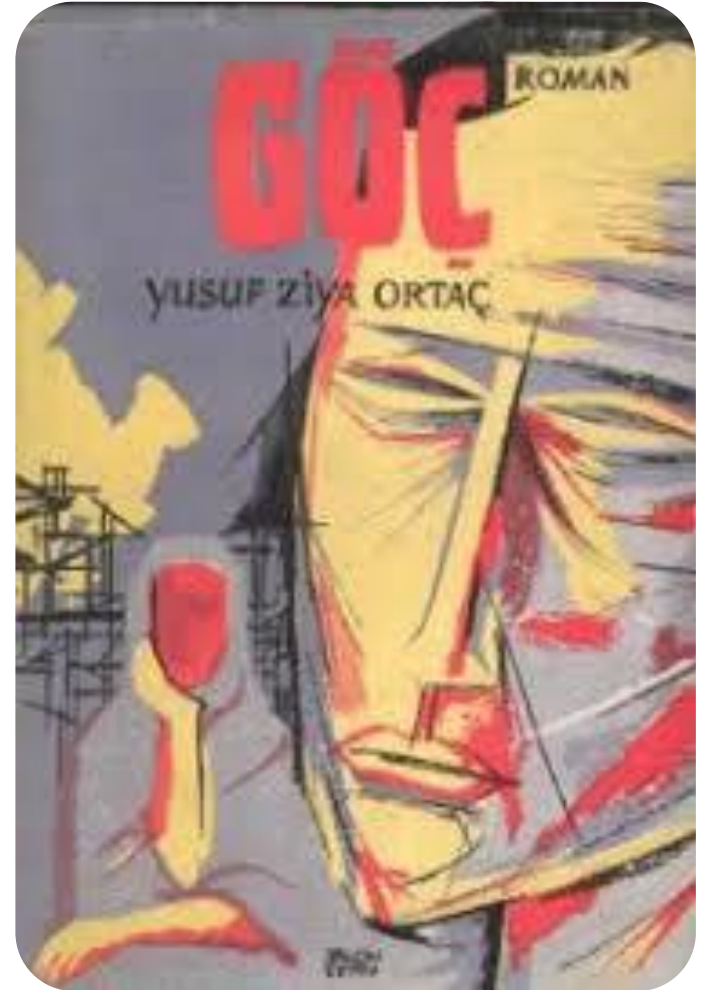
- *Beylerbeyi'nde doğmuşum,
bostanlara karşı bir evde...
yıl 1895... babam, mühendis
Süleyman Sami Bey.*
- İstavroz Abdullah Ağa
Mahalle Mektebi,
- Alyans İsrailit Mektebi,
- Vefa İdadisi,
- Hadika-i Meşveret İdadîsi
- Özel dersler

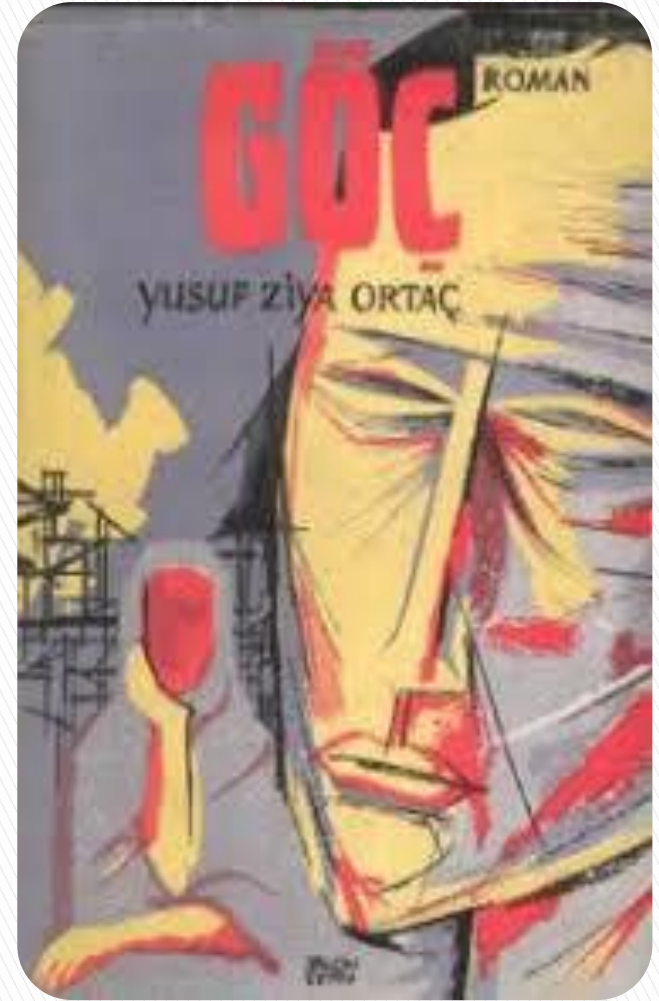
- ▶ 1915'te ilk, 1924'te ikinci evlilik

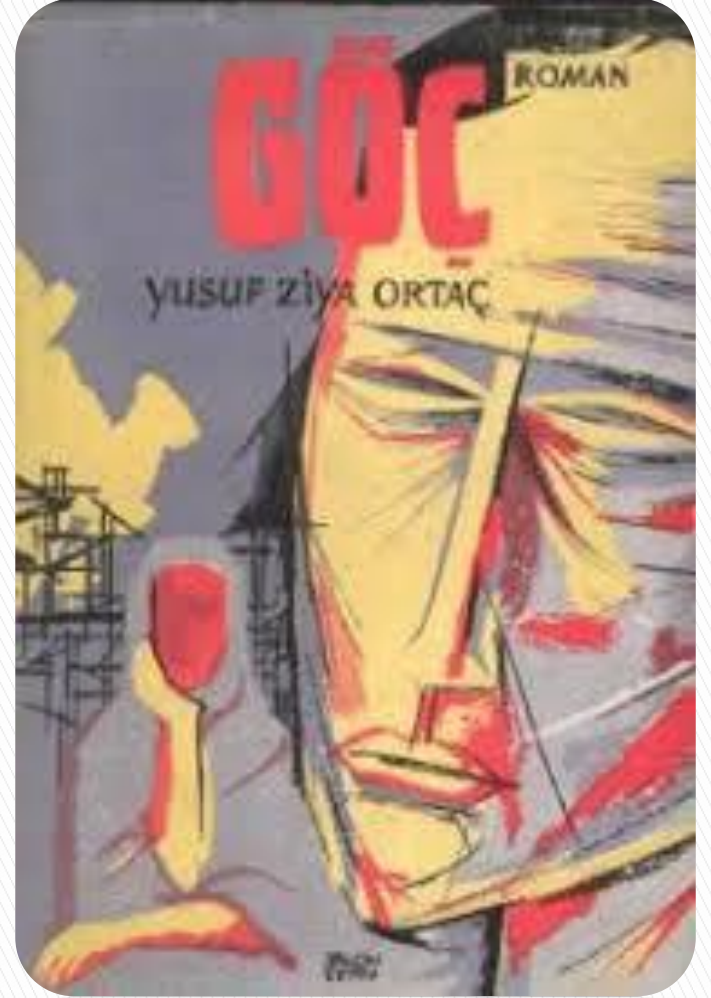
- ▶ 1916 İzmit'te öğretmenlik
- ▶ Yaşanan sıkıntılar
- ▶ İstanbul'a dönüş
- ▶ Askerlik

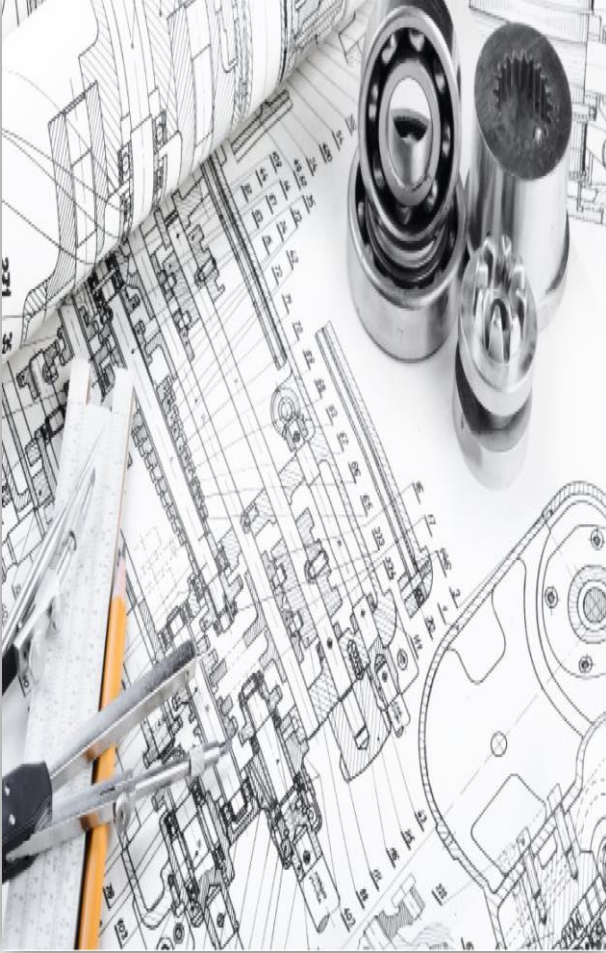
- ▶ İstanbul Sular İdaresi
Meclis Üyeliği
- ▶ Galatasaray Lisesi'nde ve
Mercan İdadîsi'nde
öğretmenlik
- ▶
- ▶ 1946 yılında Ordu
milletvekili
- ▶ 1951'de Chp'den istifa

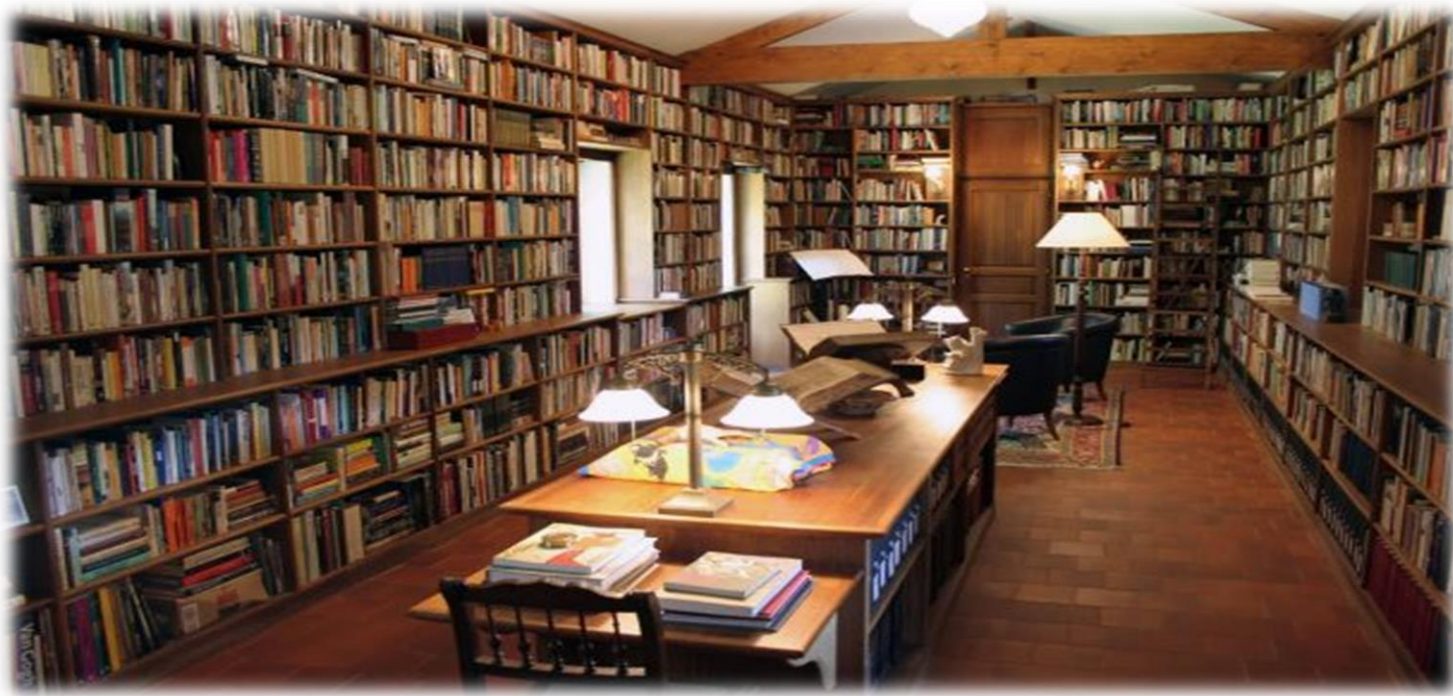
- ▶ 1956 ve 1967 yıllarında olmak üzere üç defa kalp krizi geçirir ve 72 yaşında, 11 Mart 1967 Cumartesi günü sabah saat dört civarında İstanbul'da, evinde hayatını kaybeder.
- ▶ Kabri Zincirli Kuyu Mezarlığı'ndadır.

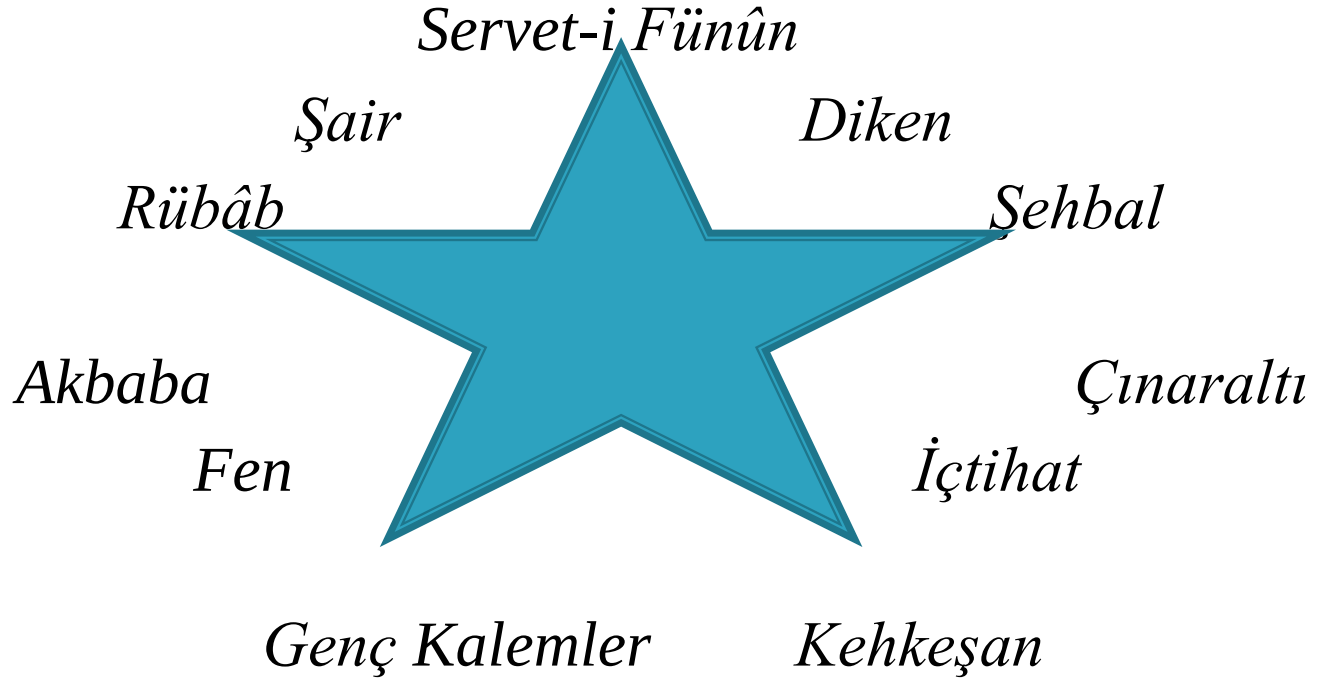

Edebiyata olan merakın başlaması...

- Öğretmenleri İbrahim Necmi Dilmen ve Süleyman Şevket'in etkisi
- Ressam Elif Naci, Peyami Safa ve Hasan Ali Yücel ile yaptığı tartışmalar

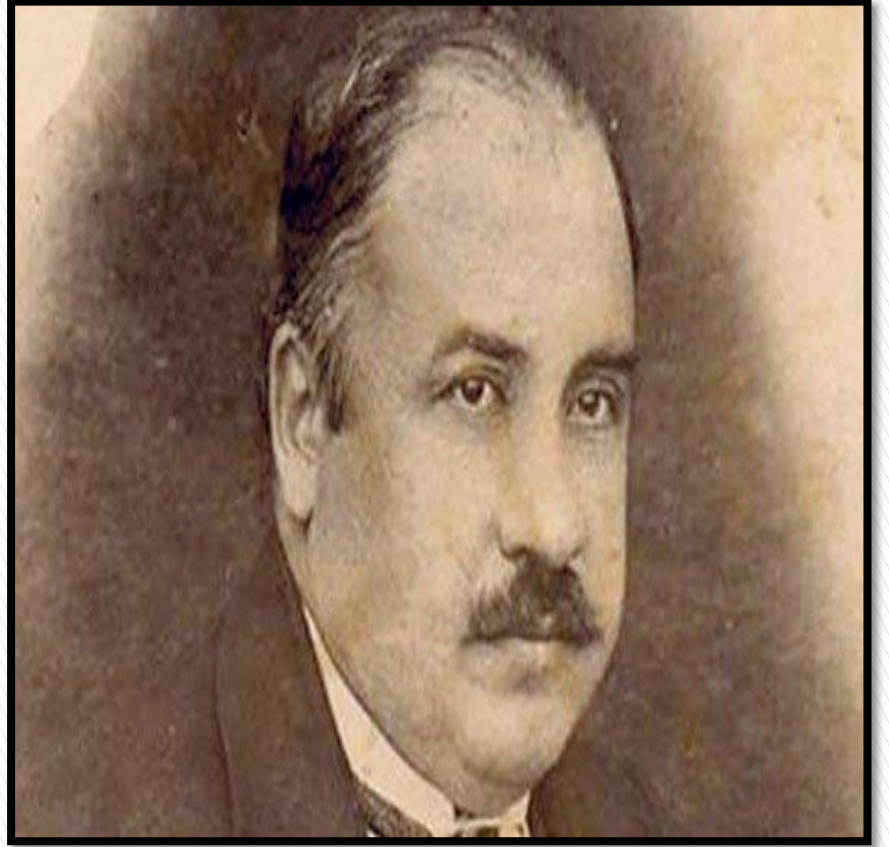

- “Halid Fahri ve Hakkı Tahsin ile bu tek masalı, iki sandalyeli odada tanıştım. Bana, birincilik armağanı bir boyun bağı verdiler. İki şair dostun boynuma taktığı bu ipek yuları bir daha çözmedim!”

“Kapıdan içeri girdiğimiz zaman, içeride yeşil çuha örtülü, uzun bir masa başında bir adam oturuyordu. Dolgun yüzlü, pos bıyıklı, dolgun bir adam... Gömleğinin yakası ve kravatının düğümü gerdanının altında kaybolmuştu. Hayalimdeki dev Ziya Gökalp bu adammış!”

- Ziya Gökalp ile tanışma ve yeni gelişmeler...

ZİYA GÖKALP

YAHYA KEMAL

RIZA TEVFİK BÖLÜKBAŞI

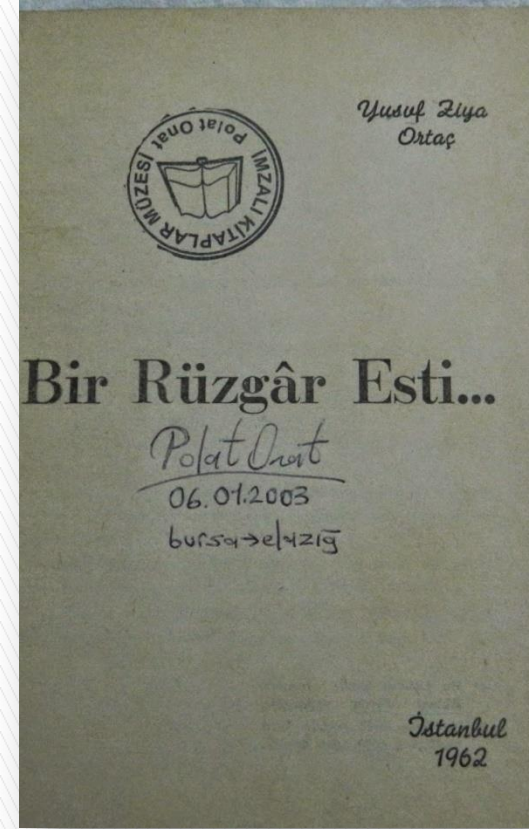
EMİN ALİ ÇAVLI

NECİP FAZIL KISAKÜREK

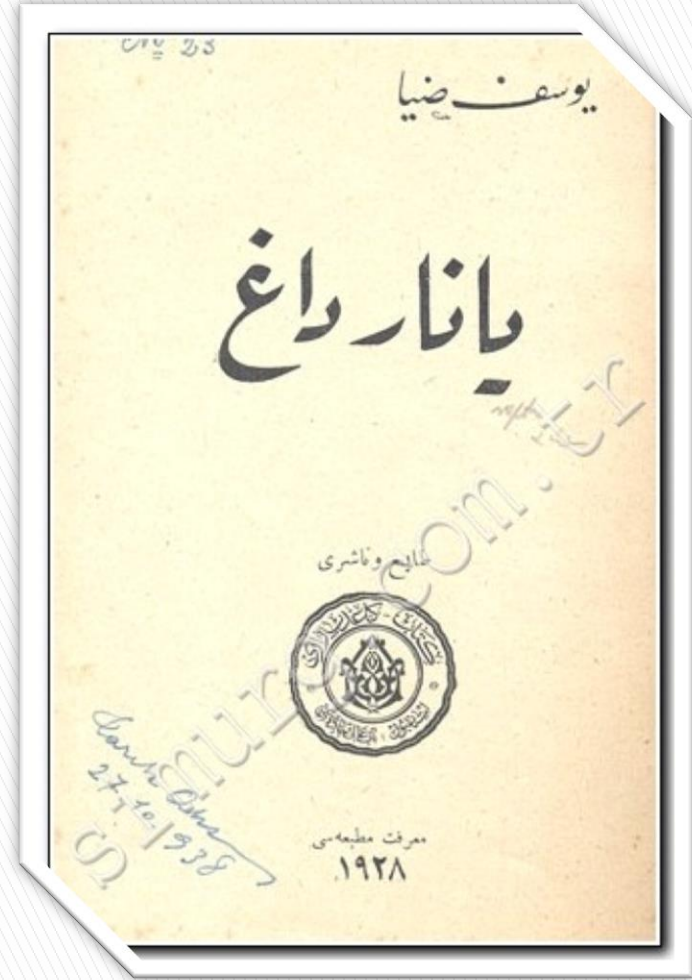
SANATI

- ▶ Aruzdan heceye geçiř
- ▶ Savaş yılları
- ▶ Milli Edebiyat Akımı
- ▶ Türkölük Fikri
- ▶ Ziya Gökalp'ın etkisi
- ▶ řairler Derneęi

“Benim için her şey şiirdi... Dünya bile, bir öküzün boynuzunda değil ama muhakkak bir mısraın ucunda dönüyordu!”

- ▶ 1918'den sonra sanat kaygısıyla yazdığı şiirlerin azaldığı görülür.
- ▶ *Diken* mecmuasında *Çimdik* müstearıyla yazdığı şiirlerden itibaren mizah ve kadın için yazmaya başlar.
- ▶ Genelde çabuk yazılmış, sanat değeri zayıf şiirler...

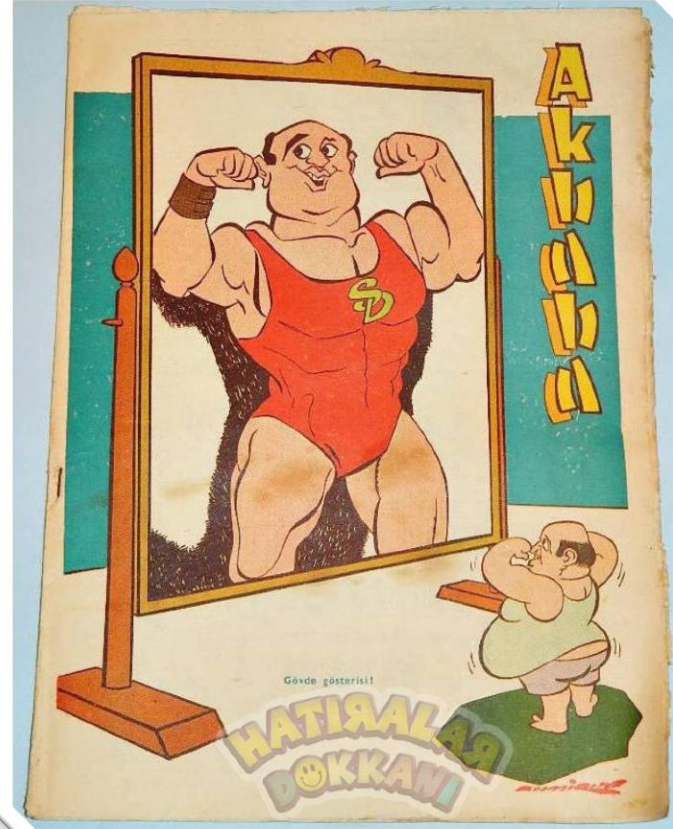

“Ben, şiirin en iddiasız adamıyım. O büyük işe benim gücüm yetmez. Yıllardır yeni denemelerle kendimi zorlamayışımın sebebi budur ve güzel şiire, Tanrısal şiire duyduğum erişilmez saygıdır.”

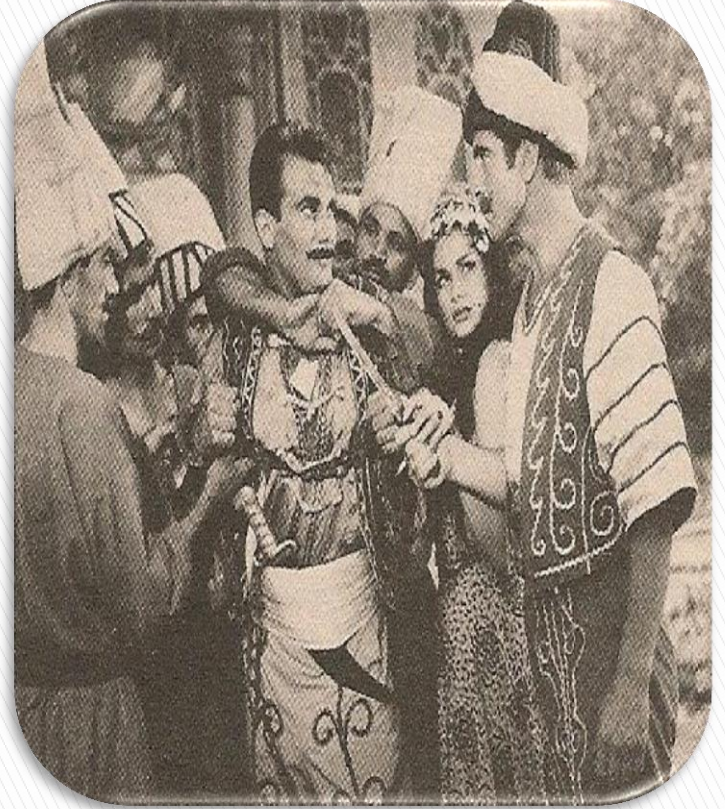

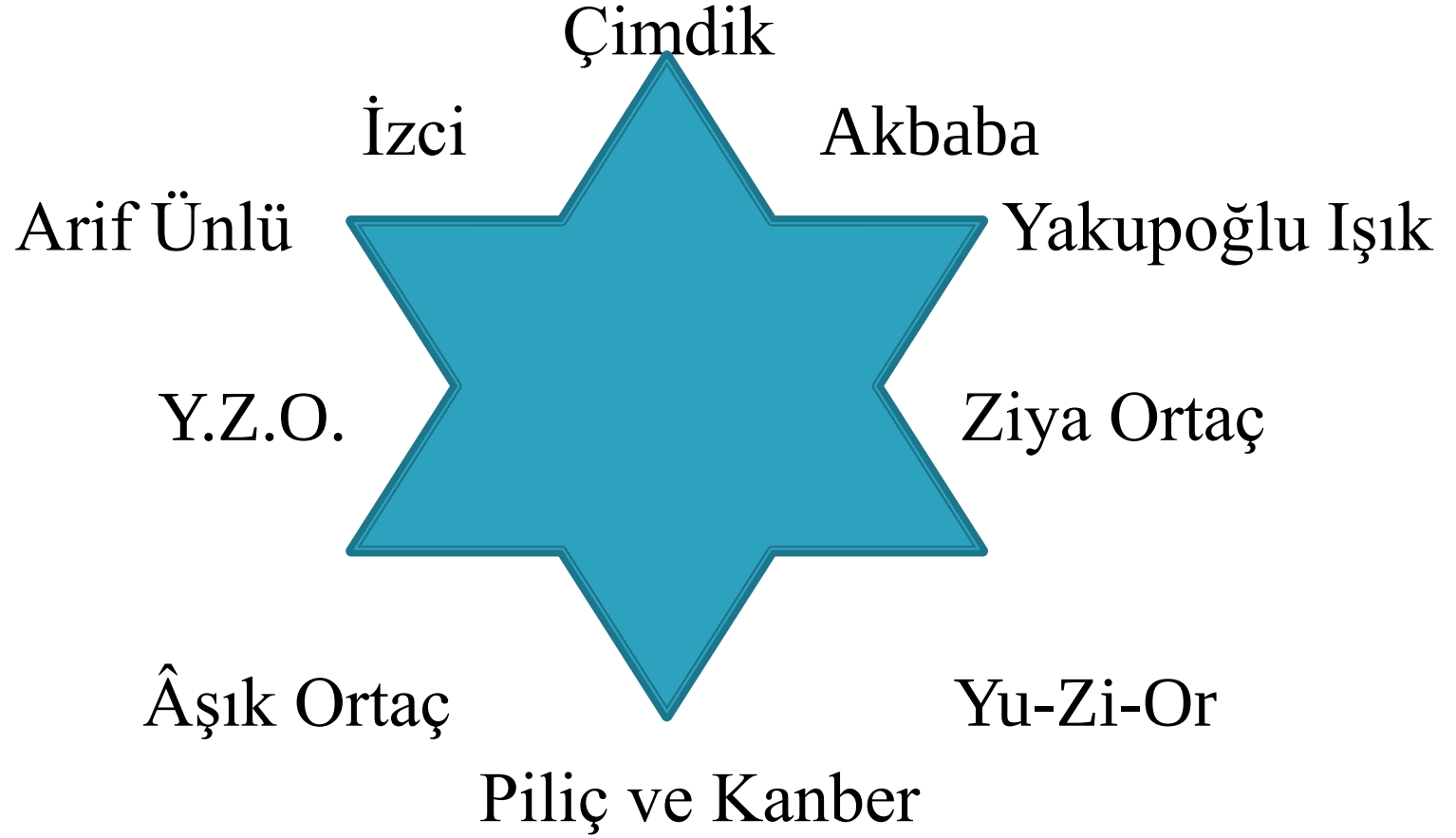
- ▶ 1918'de mizaha yönelen yazarın yazılarında önceki dönemlere nazaran düşüşler görülür.
- ▶ Bu duruma yazarın gerçek sanat kaygısından uzaklaşmasında, her yazı ve şiirinde mizahi bir tutum takınması etkili olur.

- Yusuf Ziya, Kurtuluş Savaşı yıllarına kadar olan dönemde hamasi ve elemli söylemlere ağırlık verirken, asıl acı ve zorluların yaşandığı savaş yıllarında kendisini mizaha verir.

- ▶ Sanat değeri düşük şiirler, manzum hikâye ve piyesler yazar.
- ▶ Hacim olarak da kısa olan bu eserler genelde çapkınlık hikâyeleri üzerine kuruludur. Hikâyeler beklenmedik, düşündürücü sonlarla biter.
- ▶ Oyunlarının dışında altı adet de roman kaleme alır.

YUSUF ZİYA ORTAÇ'IN TİYATRO ESERLERİ

BİNNAZ

- ▶ Üç perdelik manzum piyes
- ▶ Milli edebiyat akımının tiyatro alanında önemli bir başarısı
- ▶ Binnaz-Efe Ahmet-Hamza

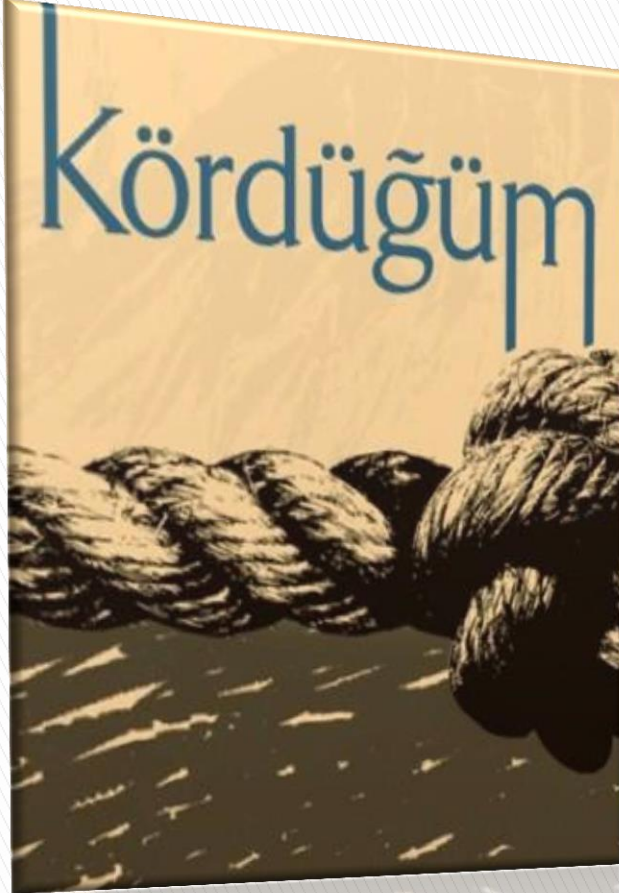
*Efe ölür, şerefi kalır,
Bunlar kahpelikten ancak zevk alır!”*

NÂME

- İlk defa 1919'da yayınlanır.
- Varyete Tiyatrosu'nda 7 Mayıs 1919'da oynanır.
- Mürüvvet'e gelen görücüler...

KÖRDÜĞÜM

- ▶ Eser Türk Dünyası Matbaasında 1335/1919 yılında basılır.
- ▶ İkinci uzun tiyatro eseri.
- ▶ Üç perdeden oluşur.
- ▶ Nigar'ın hayal kırıklığı...

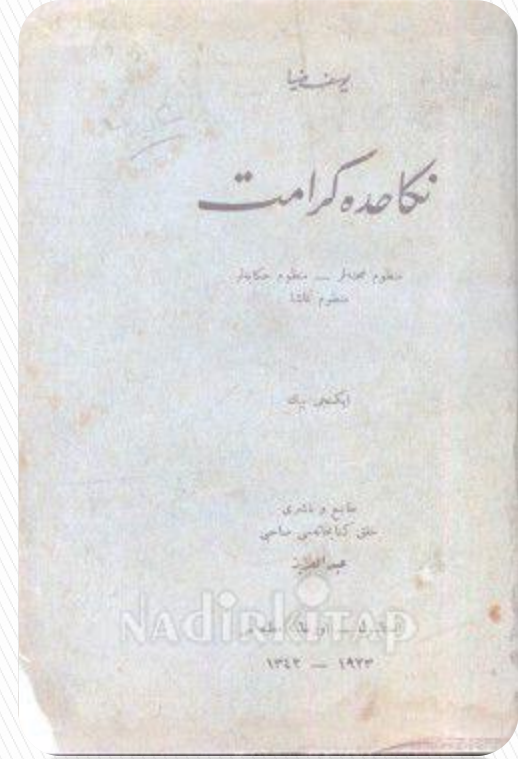
LATİFE

- ▶ 1919 yılında Kanaat Matbaası tarafından basılır.
- ▶ İki bölümden oluşur
- ▶ *Binnaz*'a oyununa ek ve *Mahkemede* adındaki piyes...

NIKÂHTA KERAMET

- Orhaniye Matbaası tarafından 1341/1925 yılında basılır.
- 1922-1923 yılları arasında *Akbaba* ve *Aydede*'de yayınlanmış manzum piyes ve hikâyelerini toplar.

Sonuç

- Dönemin genç şairleri içinde heceyi en iyi kullananlardan olan Yusuf Ziya'nın manzum eserler yazması şaşırtıcı olmaz. Onun güçlü kalemi eserlerin zevkle okunacak bir şekil almasını sağlar. Yapı unsurları göz önüne alındığında özellikle Binnaz'ın, Milli edebiyat akımının tiyatro alanında önemli bir başarısı olduğu anlaşılır. Eserden bazı parçalar ilkin *Temaşa* dergisinin 8. sayısında yayınlanır. Daha sonra Aynı adla kitap olarak basılır. 1941 yılında ise yeni harflerle Akbaba Kütüphanesi tarafından çıkarılır. İlk kez 17 Nisan 1919'da oynanır. 1919 ve 1959'da ise iki defa filme alınır.